Aan	Algemeen Bestuur
Van	Dagelijks Bestuur
Kopie aan	
Datum	14 oktober 2025
Betreft	Interventies om de belasting op restafval te reduceren

BESPREEKNOTITIE

Inleiding
Het kabinet houdt vast aan de voorgenomen extra belasting op het verbranden en storten van (rest)afval. De fiscale maatregelen die het kabinet op Prinsjesdag naar buiten bracht zijn namelijk gelijk aan de eerdergenoemde maatregelen toen de plastic-heffing en de plasticnorm werden afgeschaft.

Zowel de aanscherping van de CO^2-heffing bij verbrandingsovens als de generieke tariefsverhoging van de afvalstoffenbelasting staan ongewijzigd in het belastingplan. Dit moet uiteindelijk resulteren in een belastingopbrengst van 556 miljoen euro in 2030. Op basis van de huidige informatie hebben we een uitwerking gemaakt voor de afvalstoffenheffing in uw gemeenten. Uiteraard onder voorbehoud omdat landelijke verkiezingen of protesten nog tot andere inzichten kunnen leiden.

Deze belastingen gaan vanaf 2028 grote impact krijgen op de afvalstoffenheffing, zie de tabel hieronder.

Totale doorbelasting			
Jaar	**Restafval**	**Vervuiling grondstoffen**	**Totaal**
2026	€ 1,00	€ 0,50	€ 1,50
2027	€ 4,00	€ 2,00	€ 6,00
2028	€ 17,00	€ 8,00	€ 25,00
2029	€ 41,00	€ 19,00	€ 60,00
2030	€ 37,00	€ 17,00	€ 54,00

Hoe kunnen we de impact verkleinen op het restafval
Aanvullende acties zijn noodzakelijk om de verhoging vanuit belasting te dempen. De hoeveelheid restafval kan worden teruggedrongen door preventie en nog betere grondstofscheiding. Met name de hoeveelheid gft(e) oftewel keukenafval en voedsel in het restafval is aanzienlijk. Daarbij bieden we niet bij alle hoogbouwlocaties en stadscentra gescheiden inzameling van gft-afval aan. Ongeveer 60% van het restafval bestaat uit grondstoffen waarvoor we een aparte inzameling hebben. Met het terugdringen van het gft uit het restafval kunnen we een grote slag maken.
We betalen belasting voor de vervuiling in de grondstoffen. De belasting wordt ook op de vervuiling in de grondstoffen doorberekend. Bij de grondstofstromen gft, pmd, papier en textiel gaat het over ongeveer 8.000 ton[1]. Het scheiden van onze grondstofstromen tot een schone grondstof wordt hiermee nog essentiëler. De acties zijn noodzakelijk om de kosten te dempen en hogere inkomsten te genereren voor onze grondstoffen.

We brengen 2 voorstellen in het algemeen bestuur;

1. Gft(e) voorzieningen bij hoogbouw realiseren
2. Aanpak voor schone grondstoffen implementeren in onze werkprocessen

1. Voorstel Inzameling gft-afval bij voornamelijk hoogbouw en stadscentra aanpakken

We zien in de samenstellingsmetingen bij restafval een grote hoeveelheid gft(e) (24%) aanwezig en weten dat dit bij hoogbouw nog via het restafval wordt ingezameld. Vanaf 2024 is het scheiden aan de bron ook bij hoogbouw en stadscentra vanuit de Kaderrichtlijn Afvalstoffen (KRA) een wettelijke verplichting geworden. In november 2017 heeft het Algemeen Bestuur ervoor gekozen om voorlopig geen gft-cocons bij de 18.000 huisaansluitingen hoogbouw te plaatsen en alleen bij eventuele verzoeken te reageren. Een hoogbouw bewoner krijgt ook een korting op het restafval als compensatie op het niet apart kunnen inzamelen van gft(e). Investering in 2017 was 280k en daarnaast nog inzamel- en onderhoudskosten 130k (circa € 2,00 ASH). Dit zal bij de uitwerking herijkt moeten worden.
Door samen te werken met woningbouwcorporaties en VvE's kunnen we snel acteren zodat we voor de belastingverhoging in 2028 het een en ander gerealiseerd hebben. Dit moment gebruiken we om het grondstoffen inzamelsysteem van papier en pmd bij hoogbouw en stadscentra te herzien en naar een hoger niveau te brengen.
Ook bij laagbouw is nog genoeg winst te behalen door het scheiden van gft(e). We zullen de communicatie versterken en onderzoek doen naar mogelijke oplossingen. Hiervoor betrekken we inwoners en vragen we wat de redenen zijn dat ze gft(e) bij het restafval doen en wat ervoor nodig is om dit te verbeteren. Maatregelen worden in beeld gebracht en voorgelegd aan het bestuur.

In onderstaande tabel een doorkijk van de grondstoffen die nog in het restafval zitten. Vooral gft in het restafval is aanzienlijk.

Huishoudelijk fijn restafval (verder te noemen: restafval)
Bij de samenstelling van restafval is vooral het aandeel "te scheiden fracties" van belang. Het totaal van deze fracties lag in 2018 op 70% en is in 2024 gedaald naar 60% gewichtsprocent. Er is derhalve veel vooruitgang geboekt in het scheiden van afval. De daling is terug te voeren op de fracties luiers en pmd. Wanneer de percentages worden gekoppeld aan de ingezamelde hoeveelheid restafval, is het effect nog groter, want de hoeveelheid restafval is in de periode 2018-2024 fors gedaald. (buiten scope: 2018: 114 kg/inw restafval, 2022: 62 kg/inw restafval. Bron: CNS Staline).

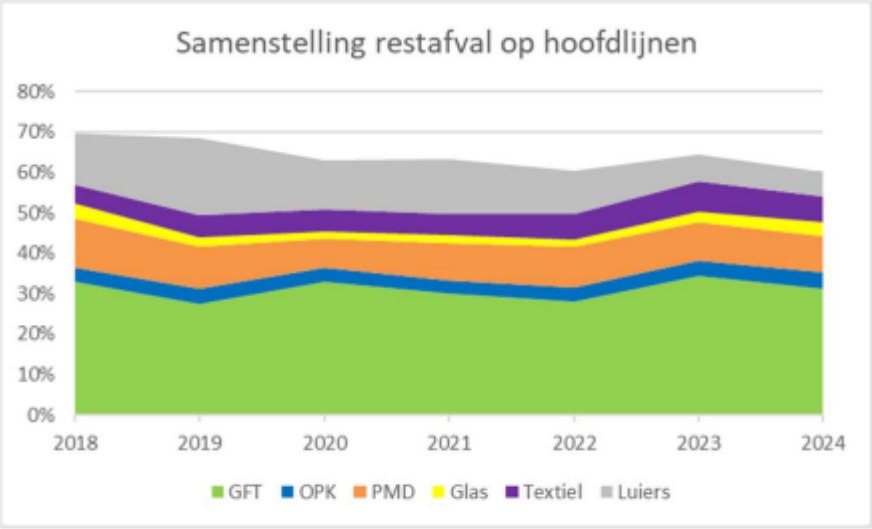

2. Voorstel aanpak schone grondstoffen (pmd)

Het project schone grondstoffen loopt en zijn acties uitgezet op de aanpak schone grondstoffen. Voor pmd heeft dit geresulteerd in de inzet van voorloopcontroles, afvalcoaches en een gerichte communicatie-campagne. We doen onderzoek naar een meer structurele inzet omdat we goede resultaten behalen.
Het terugdringen van vervuiling blijft inzet vragen en urgentie door deze bealstingverhoging op restafval maken dat een brede aanpak noodzakelijk is om kosten te reduceren. Door een meer preventieve aanpak in een combinatie van meerdere interventies op de doelgroep- en/of wijkgerichte aanpak nemen we inwoners mee.

Financiën

Om de acties uit te voeren zijn extra middelen nodig om versneld te investeren. Van een aantal acties zijn er indicatieve kosten bekend en hebben we tijd nodig om doorberekeningen te maken. We komen dan ook met twee separate voorstellen naar uw bestuur. In het nieuwe grondstoffenplan worden de acties opgenomen en maken we nog meer keuzes en prioritering om zoveel mogelijk grondstoffen uit restafval te halen en schoon in te zamelen.

Bijlage met onderliggende informatie

Bijlage
In het Strategisch Koersplan zijn acties opgenomen met kwalitatieve en kwantitatieve doelen, minder afval en meer grondstoffen, betere afvalscheiding en schonere grondstoffen. Deze acties staan onder de strategie ‘De transitie van afval naar grondstoffen najagen’. In het grondstoffenplan gaan we vastleggen welke opgaaf we hebben te behalen en wat de ambitie is. Hieronder vallen nog andere acties die direct invloed hebben op het dempen van de gevolgen van de nieuwe belastingen en inkomsten uit grondstoffen.

Grondstoffenplan
Het huidige grondstoffenplan wordt geactualiseerd. Acties zijn nodig om de transitie van afval naar grondstof naar een hoger niveau te brengen. Vanuit het nieuwe grondstoffenplan komen voorstellen om te komen tot minder afval en grondstoffen, betere schonere grondstoffenscheiding. Welke acties we gaan kiezen, is afhankelijk van de afweging tussen milieudoelen, service en kosten.

Algemene ontwikkeling op technologische verbeteringen
Naar verwachting starten we in 2026 met het chippen van de minicontainers. Het chippen van de minicontainers heeft als voordeel dat het ook ingezet kan worden in de aanpak schone grondstoffen. Zo zijn elders in het land al goede ervaringen opgedaan om vervuiling in het pmd en gft terug te dringen door het wegen van de grondstof en werken met slimme camera’s die met behulp van kunstmatige intelligentie (AI) controleren op de minicontainers bij het lossen in de inzamelwagens. Dat is niet alleen beter voor milieu maar ook voor de kosten die gepaard gaan bij vervuiling en de staffelvergoeding in de nieuwe overeenkomst met Verpact.

Papier – voorkomen van vervuiling
De hierboven genoemde aanpak schone grondstoffen richt zich op dit moment met name op de vervuiling in het pmd. De voorloopcontroles zijn bij uitstek ook geschikt om toe te passen op de papierinzameling. Op dit moment is de capaciteit voor de inzet van voorloopcontroles niet voldoende. Met een uitbreiding van de capaciteit kan enerzijds met meer regelmaat een groter gebied bereikt worden en anderzijds de controle uitgebreid worden naar papier. Hiervoor is een voorstel in voorbereiding. In de overslaghal werken we met een extra kraan om visueel zichtbare vervuiling eruit te halen zodat we minder/dan wel geen afkeur hebben. Deze actie is noodzakelijk omdat we nog steeds veel vervuiling in papier aantreffen en kosten voor afkeur aanzienlijk zijn.

Textiel – betere grondstofscheiding en vervuiling
De kwaliteit van textiel wordt sterk beïnvloed door vervuiling. We willen schoon textiel inzamelen omdat we hiermee hergebruik en recycling kunnen bewerkstelligen. In 2025 zijn maatregelen genomen om schoner textiel in te zamelen. Zo is het invoeren (vanaf 1 oktober 2025) van de paslezer op inzamelcontainers en uitgifte pasjes buitengebied en de invoering van de doorgeeftas die mooie kwaliteit textiel laat zien en samenwerking met kringloopwinkels interventies die succesvol lijken te zijn. Net zoals altijd, gaan hier de kosten voor de baten uit. De kosten zijn bijvoorbeeld extra inzamel- en sorteerwerk.

We staan er niet alleen voor
We zijn niet de enige in de branche die hiermee te maken krijgen. Nu al sluiten we aan bij landelijke maatregelen en campagnes. En we blijven de best practices ophalen bij collega’s in de branche.
Ook analyse om te kijken bij welke doelgroepen en steden/dorpen het meest te winnen is. We onderzoeken en verkennen aan welke knoppen we moeten draaien om gedrag positief te beïnvloeden (kennis, weerstand, motivatie, …).

Overzicht belasting en CO2 heffing op restafval en grondstoffen vervuiling
In onderstaande overzichten de doorrekening van de heffingen op ons tonnage 2024.

Restafval					
Jaar	**Wbm (€/ton rest)**	**verhoging agv Wbm (€/ton rest)**	**CO_2-heffing (€/ton rest)**	**totaalbedrag (€, over 17655 ton)**	**gevolgen afvalstoffenheffing 109.00 huishouden**
2026	39,71 (incl index)	alleen index	+/- 6	106,000	€ 1.00
2027	39,71 (incl index)	alleen index	+/- 25	441,000	€ 4.00
2028	90.21	50	+/- 55	1,854,000	€ 17.00
2029	93	53	+/- 200	4,467,000	€ 41.00
2030	120	80	+/- 150	4,060,000	€ 37.00
Grondstoffen vervuiling					
2026	39,71 (incl index)	alleen index	+/- 6	46,440	€ 0.50
2027	39,71 (incl index)	alleen index	+/- 25	193,500	€ 2.00
2028	90.21	50	+/- 55	812,700	€ 8.00
2029	93	53	+/- 200	1,958,220	€ 19.00
2030	120	80	+/- 150	1,780,200	€ 17.00

In de onderstaande tabel zien we de samenstelling en hoeveelheid grondstoffen in restafval. De nulmeting is gedaan in 2018 bij de invoering van het omgekeerd inzamelen. Inmiddels is dit de 6de meting in 2024. Ieder jaar in oktober laten we weer een samenstellingsanalyse maken. Je kan goed zien dat gft een aanzienlijk deel is in het restafval.

Restafval	Buitengebied		Dorpskernen		Sted. Laagbouw		Sted Hoogbouw	
samenstelling	2018	2024	2018	2024	2018	2024	2018	2024
GFT	37,2%	23,3%	24,1%	27,6%	28,3%	32,5%	42,0%	41,6%
OPK	4,2%	4,9%	2,9%	3,0%	2,6%	4,9%	4,5%	3,3%
PMD	10,7%	10,2%	12,3%	8,8%	12,2%	8,5%	13,8%	8,7%
Glas	2,7%	3,6%	4,5%	4,2%	4,1%	3,3%	3,5%	2,1%
Textiel	5,0%	10,1%	5,1%	4,7%	6,3%	6,1%	1,7%	4,6%
Luiers	6,1%	4,9%	17,8%	9,1%	16,7%	7,1%	10,9%	3,7%

Toelichting: groen: 2024 < 2018, rood: 2024 > 2018